

УДК 658.15

Копейкін Богдан Станіславович

магістр

Київський національний університет

технологій та дизайну

Копейкин Богдан Станиславович

магистр

Киевский национальный университет

технологий и дизайна

Korejkin B.

magistr

Kiev National University
of Technology and Design

**УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ ДІЯЛЬНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВА**

**УПРАВЛЕНИЕ ФИНАНСОВЫМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ
ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ
FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES**

Анотація. Розглянуті теоретичні та практичні аспекти управління фінансовими результатами підприємства. Досліджені чинники впливу на фінансові результати діяльності підприємства.

Ключові слова: фінансові результати, управління, прибуток, рентабельність.

Аннотация. Рассмотрены теоретические и практические аспекты управления финансовыми результатами предприятия. Исследованы факторы влияния на финансовые результаты деятельности предприятия.

Ключевые слова: финансовые результаты, управление, прибыль, рентабельность.

Summary. The theoretical and practical aspects of the management of the financial results of the company. The factors of influence on the financial results of the company.

Keywords: financial results, management, earnings, profitability.

Актуальність теми дослідження. Основною передумовою забезпечення самофінансування та самоокупності суб'єктів господарювання є формування достатнього розміру фінансових результатів їх діяльності. Провідна роль фінансових результатів пов'язана з тим, що вони забезпечують поповнення та зміцнення бюджету держави, сприяють інвестиційній привабливості, діловій активності підприємств у виробничій і фінансовій сферах. Актуальність проблем підвищення ефективності управління фінансовими результатами, недостатність їх теоретичного розгляду та практичного використання на підприємствах вимагає досконалого дослідження.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Вивчення опублікованих робіт і практика господарської діяльності свідчать, що проблематика управління фінансовими результатами достатньо широко розглядається в наукових колах. Дослідженню теоретичних та методичних питань управління фінансовими результатами підприємства присвятили свої роботи багато вчених, серед яких: М.Д. Білик [1], І.А. Бланк [2], Ф.Ф. Бутинець [3], Н.Г. Пігуль [4], М.Г Савицька. [5], М.Г. Чумаченко [6], В.М. Шелудько [7] та інші. Але співставленню особливостей фінансових результатів на підприємствах різних видів діяльності не приділено достатньо уваги.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження теоретичних та практичних аспектів забезпечення ефективності управління фінансовими результатами вітчизняних підприємств.

Виклад основного матеріалу. Необхідність прийняття ефективних управлінських рішень щодо забезпечення ефективної діяльності підприємств вимагає розуміння сутності та особливостей відображення їх фінансових результатів.

Фінансовий результат – це підсумкова категорія результативності господарської діяльності, котра відображає величину економічних вигод, отриманих (втрачених) підприємством, визначених як різниця між сумами

доходів та відповідних їм витрат, що виражена в абсолютних показниках прибутку (збитку), які характеризують потенціал прибутковості, економічного зростання та розвитку підприємства [8].

Зокрема, Мочерний С.В. [9] та Пипко В.А. [10] розглядають фінансовий результат як грошову форму підсумків господарської діяльності організацій або їхніх підрозділів, виражену в прибутках або збитках.

В своїх працях Бутинець Ф.Ф. [6] визначає фінансові результати як прибуток від різних видів діяльності підприємства.

При певній схожості понять «прибуток» та «фінансові результати» між ними існують певні якісні та кількісні розходження. Фінансові результати передбачають не тільки абсолютні показники прибутку (збитку), а й відносні показники, які використовують для оцінки ефективності формування та використання прибутку (показники рентабельності).

Управління фінансовими результатами підприємства передбачає собою два аспекти: перший, що розглядає дану діяльність як функцію фінансового менеджменту та другий – управління фінансово-економічними результатами діяльності підприємства ототожнюється з процесом управління прибутком.

Однак, науковець Р. Скалюк вважає, що управління фінансовими результатами підприємства є значно ширшим ніж тільки управління прибутком та ототожнення його з функціями фінансового менеджменту є недоцільним. На його думку управління фінансовими результатами підприємства входить до сфери предмету вивчення фінансового менеджменту [11].

Вороніна О. стверджує, що «управління фінансовим результатом – це процес пошуку та реалізації найбільш ефективних рішень щодо формування, розподілу й використання фінансового результату, який базується на координації дій з іншими підсистемами управління підприємством, на підставі зворотного впливу, та здійснюється для досягнення стійкого фінансового стану й ефективної діяльності підприємства» [12].

Аналіз балансу ПАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» засвідчив, що протягом 2013-2015 років відбувалось щорічне зменшення вартості активів підприємства, що впливає на зменшення його фінансового потенціалу. В структурі активів спостерігається зменшення вартості основних засобів. Негативним є щорічне зростання дебіторської заборгованості на товари, роботи та послуги. Незначна кількість грошових активів негативно впливає на ліквідність підприємства. В цілому частка оборотних активів зростає, що позитивно впливає на фінансовий стан підприємства.

У структурі пасивів зростає частка власного капіталу, що посилює фінансову стійкість підприємства. Щороку зростає нерозподілений прибуток та резервний капітал. Позитивним є зменшення довгострокових зобов'язань підприємства. Вартість кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги також має тенденцію до скорочення і таким чином зменшуються зобов'язання підприємства.

Аналіз фінансового стану ПАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» показав, що протягом всього аналізованого періоду баланс підприємства є неліквідним. Але фінансовий стан підприємства при цьому є стійким і незалежним. Ділова активність підприємства має позитивну тенденцію, оскільки покращуються показники оборотності.

Аналіз доходів показав, що протягом всього періоду чистий дохід підприємства мав стабільну динаміку до зниження. В той же час інші операційні доходи в 2015 році порівняно із попередніми роками збільшились майже в 10 разів. Вагомо зменшились інші доходи, що негативно впливає на прибутковість підприємства (табл. 1).

Таблиця 1

Аналіз динаміки та структури доходів ПАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за 2013-2015 роки

Вид доходу	За рік, тис. грн.			Абсолютне відхилення, тис. грн.		Темп приросту, %	
	2013	2014	2015	2015 від 2014 рр.	2015 від 2013 рр.	2015 від 2014 рр.	2015 від 2013 рр.
Чистий дохід	497620	294354	250516	-43838	-247104	-14,89	-49,66
Інші операційні доходи	9725	8322	91914	83592	82189	1004,47	845,13
Інші доходи	1876	20860	1122	-19738	-754	-94,62	-40,19
Інші фінансові доходи	0	0	2000	0	2000	-	-
Всього доходи	509221	323536	345552	22016	-163669	6,80	-32,14

Загальна сума доходів в 2015 році становила 345552 тис. грн., що на 22016 тис. грн. більше значення 2014 року. Темп приросту за останній рік склав 6,80%. У порівнянні із показником за 2013 рік загальна сума доходів зменшилася на 163669 тис. грн.

Проведемо аналіз витрат досліджуваного підприємства в табл. 2.

Таблиця 2

Аналіз динаміки та структури витрат ПАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за 2013-2015 роки

Види витрат, тис. грн.	За рік, тис. грн.			Абсолютне відхилення, тис. грн.		Темп приросту, %	
	2013	2014	2015	2015/2014 рр.	2015/2013 рр.	2015/2014 рр.	2015/2013 рр.
Собівартість реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	455952	256178	215823	-40355	-240129	-15,75	-52,67
Адміністративні витрати	25468	20597	22385	1788	-3083	8,68	-12,11
Витрати на збут	5200	2930	3416	486	-1784	16,59	-34,31
Інші операційні витрати	18676	8213	90009	81796	71333	995,93	381,95
Всього витрати	505296	287918	332614	44696	-172682	15,52	-34,17

Загальна сума витрат в 2015 році склала 332614 тис. грн., що на 44696 тис. грн. більше значення 2014 року. Темп приросту за останній рік склав 15,52%. У порівнянні із показником за 2013 рік загальна сума витрат зменшилася на 172682 тис. грн., темп приросту витрат за 2 роки склав – 34,17%.

Проаналізуємо формування прибутку та його динаміку в табл. 3,4.

Таблиця 3

**Формування прибутку ПАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»
за 2013-2015 роки**

Показник	За рік, тис. грн.			Абсолютне відхилення, тис. грн.		Темп приросту, %	
	2013	2014	2015	2015 від 2014 рр.	2015 від 2013 рр.	2015 від 2014 рр.	2015 від 2013 рр.
Доходи	509221	323536	345552	22016	-163669	6,80	-32,14
Витрати	505296	287918	332614	44696	-172682	15,52	-34,17
Прибуток до оподаткування	3925	35618	12938	-22680	9013	-63,68	229,63
Чистий прибуток	3925	34816	11021	-23795	7096	-68,35	180,79

Таблиця 4

**Факторний аналіз зміни прибутку ПАТ «Київська кондитерська
фабрика «Рошен» за 2013- 2015 роки**

Показники	Значення за 2014 від 2015 рр.	Значення за 2013 від 2015 рр.
Коефіцієнт співвідношення витрат	1,16	0,66
Зміна прибутку за рахунок зміни витрат	5512,17	-1327,23
Коефіцієнт співвідношення доходу	1,07	0,68
Зміна прибутку за рахунок зміни доходу	-3143,01	65,70
Зміна прибутку за рахунок витрат на 1 грн. доходу	-26064,16	8457,54
Загальна сума впливу на зміну прибутку	-23695	7196

Отже, чистий прибуток ПАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» в 2015 році порівняно з попереднім роком зменшився на 23695 тис. грн. Найбільший вплив на це скорочення має збільшення витрат на 1 грн. доходу.

Тобто має місце випередження динаміки собівартості реалізованої продукції порівняно із обсягом її реалізації.

Висновки. Дослідження ефективності управління фінансовими результатами ПАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» дозволило зробити наступні висновки. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства висвітлив зменшення чистого прибутку. На такий стан негативно вплинуло прискорене зростання витрат підприємства порівняно зі збільшенням сукупних доходів. Це вплинуло на зменшення майже всіх показників рентабельності.

Література:

1. Білик М.Д. Фінансові результати діяльності малих підприємств: оцінка та прогнозування [Текст] : монографія / М.Д. Білик, Т.О. Білик; Міністерство освіти і науки України, Київський нац. університет технологій та дизайну. – К: КНУТД, 2012. – 280 с.
2. Бланк І.А. Управління прибутком [Текст] : навч. посібник / І.А. Бланк. – К.: Ніка-Центр, 1998. – 544 с.
3. Економічний аналіз : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 "Облік і аудит" / за ред. проф. Ф. Ф. Бутинця. – Житомир : ПП "Рута". – 576 с.
4. Пігуль Н.Г. Управління прибутком підприємства / Н.Г. Пігуль // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. – 2010. – № 28. – С. 125-132.
5. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства [Текст] : навч. посіб. / Г. В. Савицька. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2007.
6. Чумаченко М.Г. Економічний аналіз [Текст]: навч. посібник / М. А. Болюх [та ін.]; ред. М. Г. Чумаченко; Київський національний економічний ун-т. – 2.вид., перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2003. – 555 с.

7. Шелудько В. М. Фінансовий менеджмент: підручник / В. М. Шелудько. – К.: Знання, 2006. – 439 с.
8. Пилипенко Л.М. Бухгалтерський облік за видами економічної діяльності: Конспект лекцій / Л.М. Пилипенко [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.vns.lp.edu.ua>.
9. Мочерний С. В. Політична економія [Текст] : навч. посібник / С.В. Мочерний. – К.: Знання-Прес, 2002. – 687 с.
10. Пипко В. А. Настільна книга бухгалтера та аудитора [Текст] / В.А. Пипко, Л.Н. Булавина. – [5-е вид., доповнене]. – М.: Фінанси і статистика, 2011. – 592 с.
11. Скалюк Р.В. Економічний механізм управління фінансовими результатами промислових підприємств: теоретичні основи забезпечення функціонування / Р. В. Скалюк // Економічний вісник Донбасу. – 2011. – №2(24). – С. 86-93.
12. Вороніна О.О. Управління фінансовим результатом промислового підприємства: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами»/ Олександра Олександрівна Вороніна; Харківський національний економічний ун-т. – Х., 2009. – 20 с.